

Ongezond conflict

In Nederland maken de beroepsverenigingen van verloskundigen en gynaecologen al jarenlang ruzie. Ze zijn het oneens over de vraag wie een vrouw tijdens haar zwangerschap het beste kan begeleiden. Hun meningsverschillen zijn dusdanig groot dat ze de samenwerking tussen beide beroepen danig in de weg staan. De laatste maanden is er veel media-aandacht geweest voor deze ruzie.

Dat is ook wel begrijpelijk want Nederland kent, in vergelijking met andere Europese landen, een relatief hoge babysterfte. Of er een causaal verband is tussen de ruzie en de hoge babysterfte is onbekend. Maar minister Schippers noemde deze twee zaken wel in één adem, toen zij in mei van dit jaar een nieuw plan lanceerde om de ruzie te beslechten. De minister wil de samenwerking tussen verloskundigen en gynaecologen als het ware gaan afdwingen, door de invoering van een integraal tarief voor bevallingen. Op die manier ontvangen beide partijen evenveel geld voor een bevalling, en maakt het dus niet meer uit wie die begeleidt. Conflict opgelost, hoopt de minister.

Ik betwijfel of Schippers de samenwerking tussen beide bloedgroepen kan afdwingen via een financiële prikkel. Uit het interview met Beatrijs Smulders blijkt namelijk dat de verloskundigen vrezen voor een medicalisering van de geboortezorg, waarbij zij een deel van hun autonomie moeten inleveren ten faveure van de gynaecoloog. Die staat hoger op de 'medische ladder'. Autonomie is een belangrijke hulpbron voor werkgeluk en bevlogenheid, aldus hoogleraar Willem van Rhenen. In een interview met *Tijdschrift Conflictantering* (2016, nr. 3) stelt hij dat mensen die geen autonomie ervaren 'zullen afstompen of in de stress schieten'. Over dat afstompen kan ik geen oordeel vellen, maar dat de verloskundigen momenteel in de stress zijn, lijkt mij duidelijk. Zo'n basale werkbehoefte als autonomie valt gewoonweg niet te compenseren met geld. Wat de minister ook denkt.

Dus: als het conflict vooral draait om de vraag of verloskundigen al dan niet een deel van hun autonomie moeten afstaan aan gynaecologen, dan moet de oplossing mijns inziens ook in die hoek worden gezocht.

Inzoomend op het vraagstuk, valt mij echter direct de ogenschijnlijk aanwezige *fixed pie*-gedachte bij de betrokken beroeps-groepen op. Kennelijk betekent in hun ogen meer beslissingsbevoegdheid

voor de een – laten we zeggen: de gynaecoloog – automatisch minder beslissingsbevoegdheid voor de ander – de verloskundige. Maar is dat zo? Zwangerschap en bevalling zijn complexe zaken. Deze vragen om zowel diepgaande medische kennis als om persoonlijke begeleiding van de zwangere vrouw, binnen de

context van haar gezondheids- en gezinssituatie. Mij lijkt dat je daar de talenten, kennis en competenties van zowel gynaecologen als verloskundigen voor nodig hebt. En dat je dus, met wat creatief puzzelen, prima tot een oplossing moet kunnen komen waarbij beide partijen volledig tot hun recht komen. Kortom, mij maak je niet wijs dat er geen 'technisch goed' onderhandelingsresultaat mogelijk is over een optimale rolverdeling tussen de twee ruziemakende beroepsgroepen.

In plaats van samenwerking afdwingen via financiële prikkels zou minister Schippers er beter aan doen om slimme manieren te bedenken om verloskundigen en gynaecologen meer met elkaar te laten praten, van mens tot mens. Want het taakhoudelijke conflict tussen de beroepsgroepen is inmiddels verworpen tot een sociaal-emotioneel conflict, waarbij wij-zij-denken de ruzie alleen maar verergert. Laat Schippers de oplossing zoeken in die andere belangrijke hulpbron in het werk volgens Van Rhenen: verbinding. Verbinding gaat over of je voldoende support ervaart van collega's. Daarvoor is dialoog nodig én menselijk contact. Als verloskundigen support geven aan gynaecologen, en vice versa, kunnen zij samen optimale zorg bieden aan moeder en (ongeboren) kind.

Wellicht kan gezamenlijk werkoverleg, een gynaecologisch spreekuur in de verloskundigenpraktijk, of een verloskundigenpraktijk naast de huisartsenpost in het ziekenhuis, uitkomst bieden. Maar het belangrijkste is dat beide beroepsgroepen weer mét in plaats van tegen elkaar gaan praten. Want daar kan geen zak met geld tegenop.

Tot slot: het merendeel van de baby's wordt geboren uit liefde. Ik hoop dat, in de strijd tegen de relatief hoge babysterfte in Nederland, de liefde tussen de verloskundigen en gynaecologen snel opbloeit. Dus beste gynaecologen en verloskundigen, mijn advies aan jullie luidt: *make love, not war!*

Over de auteur

Cristel van de Ven is mede-oprichter en -eigenaar van Factor Vijf, bureau voor organisatieontwikkeling. Zij geeft lezingen, doet onderzoek en adviseert organisaties over onderwerpen als inzetbaarheid, dialoog en diversiteit.